

האקדמיה ללשון העברית

רשימת שמות קווצי העור

שבט תש"ף, ינואר 2020

הרשימה כוללת שמות עבריים לשלוש קבוצות של קווצי עור: כוכבי-הים, קיפודי-הים ומלפפוני-הים – בים התיכון ובים סוף.

את הרשימות הכין ד"ר **עמרי ברונשטיין** בעצה אחת עם פרופ' **יוסף הלר** יו"ר הוועדה. הרשימות נדונו בוועדה לזואולוגיה של האקדמיה ללשון העברית בישיבותיה בשנים תשע"ח ותשע"ט (2018–2019). כמה מן השמות שנכללו באנציקלופדיה לחי ולצומח עודכנו ברשימה זו.

חברי הוועדה: אנשי המקצוע – ד"ר עוז בריהודה, ד"ר דני גולני, ד"ר ליאת גדרון, ד"ר חנן דימנטמן, חגי הלל, פרופ' יוסף הלר (יושב ראש), ד"ר זוהר ינאי (חבר מכותב), ד"ר אפרת רגב-גביש; המומחה לקווצי העור ד"ר עמרי ברונשטיין; נציגי האקדמיה ללשון – פרופ' סיריל אסלנוב, ד"ר קרן דובנוב; מרכזת הוועדה: רונית גדיש, המזכירה המדעית של האקדמיה.

הרשימה אושרה במליאת האקדמיה בישיבתה ביום א' בשבט תש"ף, 27 בינואר 2020 (ישיבה 366).

* * *

כמו ברשימות הקודמות שהכינה הוועדה לזואולוגיה גם כאן המטרה במתן השמות העבריים היא לסייע לחובבי הטבע דוברי העברית להכיר את היצורים שהם עשויים להיפגש עימם. רוב השמות ברשימה הם של קווצי עור החיים בימים הסמוכים לחופי הארץ – ים סוף והים התיכון. עם זאת נכללו בה גם כמה שמות של קווצי עור שלא נמצאו באזורנו – כאלה שיש להם חשיבות גלובלית או מינים במגמת התפשטות גם אם עדיין לא נצפו באזורנו. הוועדה השתדלה לשנות כמה שפחות מן השמות שניתנו בעבר, ועם זאת היה צורך בשינויים אחדים, ובעיקר היה צורך לתת שמות למינים רבים שטרם זכו בשמות עבריים.

שתי קבוצות של קווצי עור – נחשוני ים ותבצלות ים – עדיין לא נדונו, ויובאו לוועדה לזואולוגיה בהמשך.

הערות	השם המדעי	השם העברי	
	ECHINODERMATA	קווצי-עור	1.
	ASTEROIDEA	פוכבי-ים [מחלקה]	2.
קווצבת – את המונח 'קווצבתי' (הלחם של קוץ וצבת) חידש ככל הנראה יעקב דפני. הוועדה החליטה לאמץ את המונח הוחלט שמינו יהיה נקבה וברבים קוצבתות. המונח הלועזי: pedicellaria.	Paxillosida	מקבצי קווצבת [סדרה]	3.
	Astropectinidae	דרבניים [משפחה]	4.
	<i>Astropecten aranciacus</i>	דרבני פתם	5.
	<i>Astropecten bispinosus</i>	דרבני פחלחל	6.
	<i>Astropecten irregularis</i>	דרבני החול	7.
	<i>Astropecten pentacanthus</i>	דרבני מחמש	8.
	<i>Astropecten platyacanthus</i>	דרבני מסרק	9.
	<i>Astropecten spinulosus</i>	דרבני קצר-קוץ	10.
	<i>Astropecten hemprichi</i>	דרבני ים-סופי	11.
	<i>Astropecten orsinii</i>	דרבני דרומי	12.
	<i>Astropecten polyacanthus</i>	דרבני רב-קוצים	13.
	Luidiidae	קל-רגליים [משפחה]	14.
	<i>Luidia sarsii</i>	קל-רגל מתחדש	15.
	<i>Luidia maculata</i>	קל-רגל מרהיב	16.
	<i>Luidia savignyi</i>	קל-רגל משבע	17.
	Forcipulatida	רבי-קוצבת [סדרה]	18.
	Asteriidae	פצלניים [משפחה]	19.
	<i>Coscinasterias tenuispina</i>	פצלן דק-זרועות	20.
אינו בארץ (אטלנטי)	<i>Asterias rubens</i>	פוכב-אטלנטי נפוץ	21.
	Spinulosida	חסרי-קוצבת [סדרה]	22.
	Echinasteridae	צרי-גוף [משפחה]	23.
	<i>Echinaster sepositus</i>	צר-גוף אדם	24.
ישנו בארץ	<i>Echinaster callosus</i>	צר-גוף יבלות	25.
	<i>Echinaster purpureus</i>	צר-גוף סגלגל	26.
	Velatida	רבי-שליד [סדרה]	27.
	Pterasteridae	נקבונים [משפחה]	28.
	<i>Euretaster cribrosus</i>	נקבון מגשם	29.
	Valvatida	צד-לוחיתאים [סדרה]	30.
	Goniasteridae	שביטיים [משפחה]	31.
	<i>Fromia monilis</i>	שביט פניני	32.

	<i>Fromia milleporella</i>	שְׁבִיט נִקְבוּבִי	.33
	<i>Fromia ghardaqana</i>	שְׁבִיט נִקְד	.34
	<i>Ogmaster capella</i>	כַּפּוֹן מְקוֹקוֹ	.35
	Mithrodiidae	מִסְמְרָנִיִּים [משפחה]	.36
	<i>Mithrodia clavigera</i>	מִסְמְרָן קְטוּם	.37
	Ophidiasteridae	שְׁבִיטָנִיִּים [משפחה]	.38
	<i>Gomophia egyptiaca</i>	שְׁבִיטָן מְצָרִי	.39
	<i>Leiaster leachi</i>	דֶּק-זְרוּעַ חֶלֶק	.40
ישנו בארץ	<i>Linckia multifora</i>	נִתְקוֹן מְכַתֵּם	.41
	<i>Ophidiaster hemprichi</i>	כַּד-זְרוּעַ מְגֻרָעַן	.42
	Oreasteridae	גְּרִגְרָנִיִּים [משפחה]	.43
	<i>Culcita coriacea</i>	כָּרִית לֶחֶם	.44
אינו בארץ (אינדו-פסיפי)	<i>Choriaster granulatus</i>	גְּרִגְרָן מְגֻשֵׁם	.45
	<i>Pentaceraster mammillatus</i>	חֲרוּזָן גְּבֻשׁוּשִׁי	.46
	Asterinidae	כּוֹכְבוֹנִיִּים [משפחה]	.47
	<i>Asterina gibbosa</i>	כּוֹכְבוֹן גְּבֻנוֹנִי	.48
	<i>Aquilonastra burtoni</i>	כּוֹכְבוֹן גְּפֻדִי	.49
	Acanthasteridae	כַּפֶּת-קוֹצִיִּים [משפחה]	.50
אינו בארץ (אינדו-פסיפי)	<i>Acanthaster planci</i>	כַּפֶּת-קוֹצִים קְטָלְנִית	.51
תיאור המין יתפרסם תוך שנה.	<i>Acanthaster sp. nov.</i>	כַּפֶּת-קוֹצִים אֵילְתִית	.52
	Asteropseidae	קִשְׁחָנִיִּים [משפחה]	.53
	<i>Asteropsis carinifera</i>	תַּג-שׁוֹטֵר שְׁדָרִי	.54
	<i>Valvaster striatus</i>	קִשְׁחָן מְתַלֵּם	.55
	ECHINOIDEA	קַפּוּדֵי-יָם [מחלקה]	.56
	Arbacoida	כְּסוּיֵי-שֵׁת [סדרה]	.57
	Arbaciidae	שְׁחַרְנִיתִיִּים [משפחה]	.58
	<i>Arbacia lixula</i>	שְׁחַרְנִית כְּדוּרִית	.59
	Camarodonta	קִשׁוּתֵי-לֶסֶת [סדרה]	.60
	Echinometridae	סַגְלָלִיתִיִּים [משפחה]	.61
אינו בארץ (אינדו-פסיפי)	<i>Echinometra mathaei</i>	סַגְלָלִית שׁוֹנִיּוֹת	.62
	<i>Echinometra sp. nov.</i>	סַגְלָלִית אֵילְתִית	.63
	<i>Echinostrephus molaris</i>	קִדְחָנִית שׁוֹנִיּוֹת	.64
	<i>Heterocentrotus mamillatus</i>	עֶפְרוֹן גְּלִילִי	.65
אינו בארץ (אינדו-פסיפי)	<i>Heterocentrotus trigonarius</i>	עֶפְרוֹן מְשֻׁלֵּשׁ	.66
	Parechinidae	קַפּוּד-סַגְלָיִים [משפחה]	.67
	<i>Paracentrotus lividus</i>	קַפּוּד-סַגֵּל מְצוּי	.68
	Temnopleuridae	סַרְיָגִיִּים [משפחה]	.69

	<i>Microcyphus rousseaui</i>	סריג הדור	.70
אינו בארץ (ים-סופי)	<i>Salmaciella dussumieri</i>	נקד-קוצים עדין	.71
	Toxopneustidae	קטיפניים [משפחה]	.72
אינו בארץ (אטלנט-ים-תיכוני)	<i>Sphaerechinus granularis</i>	כדור-קפוד ארגמני	.73
	<i>Nudechinus scotiopremnus</i>	קפודית אפרורית	.74
כיום תת-מין, צפוי להיות מין	<i>Tripneustes gratilla eilatensis</i>	קטיפן אילתי	.75
כיום תת-מין, צפוי להיות מין אינו בארץ (אינדו-פסיפי)	<i>Tripneustes gratilla gratilla</i>	קטיפן קוצני	.76
אינו בארץ (אינדו-פסיפי)	<i>Toxopneustes pileolus</i>	ארסן-ים פרחוני	.77
	Trigonocidaridae	זוטריים [משפחה]	.78
	<i>Genocidaris maculata</i>	זוטר כתמי	.79
	CIDAROIDA	קדומי-שלד [סדרה]	.80
	Cidaridae	פתריים [משפחה]	.81
	<i>Cidaris cidaris</i>	כתר מעמקים	.82
	<i>Stylocidaris affinis</i>	כתר-קנים אדמדם	.83
אינו בארץ (אטלנטי-פסיפי)	<i>Eucidaris tribuloides</i>	כתרון קריבי	.84
	<i>Eucidaris metularia</i>	כתרון קטן	.85
	<i>Phyllacanthus imperialis</i>	רב-כתר קיסרי	.86
	<i>Prionocidaris baculosa</i>	בן-כתר דרבני	.87
	Clypeastroida	מטבעוני-ים [סדרה]	.88
	Astriclypeidae	דסקתיים [משפחה]	.89
	<i>Sculpsitechinus auritus</i>	דסקה מפרצת	.90
אינו בארץ (סואץ)	<i>Echinodiscus bisperforatus</i>	דסקה נקובה	.91
	Clypeasteridae	מטבעוניים [משפחה]	.92
	<i>Clypeaster fervens</i>	מטבעון לוהט	.93
	<i>Clypeaster humilis</i>	מטבעון ים-סופי	.94
	<i>Clypeaster rarispinus</i>	מטבעון דל-קוצים	.95
	<i>Clypeaster reticulatus</i>	מטבעון מרשת	.96
	Echinocyamidae	חלוקיתיים [משפחה]	.97
	<i>Echinocyamus pusillus</i>	חלוקית אפוינת	.98
	<i>Echinocyamus crispus</i>	חלוקית חנרת	.99
	Fibulariidae	קפוד-קטיים [משפחה]	.100
אינו בארץ (אינדו-פסיפי)	<i>Fibularia ovulum</i>	קפוד-קט ביצני	.101
	Laganidae	עוגיתיים [משפחה]	.102
	<i>Jacksonaster depressum</i>	עוגית פחוטה	.103
	Diadematoidea	חדי-קוצים [סדרה]	.104
	Diademataidae	נזריתיים [משפחה]	.105
	<i>Centrostephanus longispinus</i>	נזרן ארד-קוצים	.106

	Diadema setosum	נזרית אַרְכֶּת-קוֹצִים	.107
אינו בארץ (אינדו-פסיפי)	Diadema savignyi	נזרית זוהרת	.108
	Echinothrix calamaris	נזר שוּגָה-קוֹצִים	.109
אינו בארץ (אינדו-פסיפי)	Echinothrix diadema	נזר מְכַחֵל	.110
אינו בארץ (אינדו-פסיפי)	Astropyga radiata	נזרנית מְהַדְרֶת	.111
	Echinolampadoida	קפודי-פָּנֵס [סדרה]	.112
	Echinolampadidae	פָּנֵסִיִּים [משפחה]	.113
	Echinolampas ovata	פָּנֵסוֹן בִּיצָנִי	.114
	Echinothurioida	רְפִי-שֶׁלֶד [סדרה]	.115
	Echinothuriidae	שֶׁלְפּוֹחִיתָנִיִּים [משפחה]	.116
	Asthenosoma marisrubri	שֶׁלְפּוֹחִיתוֹן אֲרָסִי	.117
	Spatangoida	קפודי-לָב [סדרה]	.118
	Brissidae	לְבַבְתָּנִיִּים [משפחה]	.119
	Brissopsis lyrifera	לְבַבְתָּן נְבִלִי	.120
לא ידוע עדיין מישראל (ים-תיכוני-אטלנטי)	Brissus unicolor	לְבַבְתָּן חֲדָגוֹנִי	.121
	Plagiobrissus costae	לְבַבְתָּן מְצַלֵּעַ	.122
	Brissopsis luzonica	לְבַבְתָּן פִּילִיפִינִי	.123
	Brissus latecarinatus	לְבַבְתָּן קָרִינִי	.124
	Metalia spatagus	אֶל-פָּנֵס קָרִינִי	.125
	Metalia sternalis	אֶל-פָּנֵס מִתְחַפֵּר	.126
	Loveniidae	לְבַבִּיִּים [משפחה]	.127
	Echinocardium cordatum	לְבַב מִתְחַפֵּר	.128
	Echinocardium fenauxi	לְבַב סְדוּר-חוֹרִים	.129
	Echinocardium flavescens	לְבַב קֶטוֹן-חוֹרִים	.130
	Echinocardium mediterraneum	לְבַב יָם-תֵּיכוֹנִי	.131
	Echinocardium mortenseni	לְבַב זְעִיר-חוֹרִים	.132
	Lovenia elongata	לוֹבְנִיָּה מְאָרְכֶת	.133
	Palaeostomatidae	קְדוּמִיתִיִּים [משפחה]	.134
	Palaeostoma mirabile	קְדוּמִית מְרֻשָּׁת	.135
	Pericosmidae	קְסוּמִיתִיִּים [משפחה]	.136
	Pericosmus akabanus	קְסוּמָה אֵילִתִּית	.137
	Schizasteridae	תְּלוּמִיתִיִּים [משפחה]	.138
	Ova canaliferus	תְּלוּמִית חֲלוֹקָה	.139
	Moira stygia	תְּלוּמִית קְטוּמָה	.140
	Schizaster gibberulus	תְּלוּמִית סְגֻלְגֻלֶת	.141
	Schizaster lacunosus	תְּלוּמִית מְנַקֶּבֶת	.142
	Spatangidae	אַחִי-לְבַבִּיִּים [משפחה]	.143

לא ידוע עדיין מישראל (ים-תיכוני)	<i>Spatangus purpureus</i>	אַחי-לָבב סָגל	.144
לא ידוע עדיין מישראל (ים-תיכוני)	<i>Spatangus subinermis</i>	אַחי-לָבב שְטוּחַ	.145
	HOLOTHUROIDEA	מְלַפְפוּנֵי-יָם [מחלקה]	.146
	Chiridotidae	שְלִשׁוּל-יַמִּיִּים [משפחה]	.147
	<i>Chiridota stuhlmanni</i>	שְלִשׁוּל-יָם שְקוּף	.148
	Cucumariidae	קְשׁוּא-יַמִּיִּים [משפחה]	.149
	<i>Hemiocnus syracusana</i>	קְשׁוּא-יָם יָם-תִּיכוֹנִי	.150
	<i>Leptopentacta tergestina</i>	קְשׁוּא-יָם דָק	.151
	<i>Ocnus planci</i>	קְשׁוּא-יָם מְגֶשֶׁם	.152
	Holothuriidae	גְלִילָנִיִּים [משפחה]	.153
	<i>Actinopyga bannwarthi</i>	גְלִילָנִית לְבַנְת-גַּחוֹן	.154
	<i>Actinopyga crassa</i>	גְלִילָנִית שְמִמְמָנָה	.155
	<i>Actinopyga echinites</i>	גְלִילָנִית זִיפְנִית	.156
	<i>Actinopyga mauritiana</i>	גְלִילָנִית אֶפְרִיקָנִית	.157
	<i>Actinopyga miliaris</i>	גְלִילָנִית שְעִירָה	.158
	<i>Actinopyga serratidens</i>	גְלִילָנִית וְרֵדֶת-גַּחוֹן	.159
	<i>Bohadschia cousteau</i>	לְחָמִי מְדַבֵּיק	.160
	<i>Bohadschia marmorata</i>	לְחָמִי חוֹל	.161
	<i>Bohadschia steinitzi</i>	לְחָמִי אֵילָתִי	.162
	<i>Bohadschia vitiensis</i>	לְחָמִי חוֹר	.163
	<i>Pearsonothuria graeffei</i>	חֶקֶן-חֲשׂוּפִיּוֹת יַבְלָתִי	.164
	<i>Labidodemas semperianum</i>	רְגֶשֶׁן קוֹרִים	.165
	<i>Holothuria forskali</i>	גְלִילָן פּוֹרְסָקָל	.166
	<i>Holothuria impatiens</i>	גְלִילָן רְגִיז	.167
	<i>Holothuria poli</i>	גְלִילָן רַב-יַמִּי	.168
	<i>Holothuria sanctori</i>	גְלִילָן מְגוֹן	.169
	<i>Holothuria tubulosa</i>	גְלִילָן דוֹקָרְנִי	.170
	<i>Holothuria jousseaumei</i>	גְלִילָן עַקְבָּה	.171
	<i>Holothuria rigida</i>	גְלִילָן קָשִׁיחַ	.172
	<i>Holothuria sucosa</i>	גְלִילָן עֲסִיסִי	.173
	<i>Holothuria atra</i>	גְלִילָן שָחַר	.174
	<i>Holothuria edulis</i>	גְלִילָן נְאֻכָל	.175
	<i>Holothuria pardalis</i>	גְלִילָן פְתָמִים	.176
	<i>Holothuria fuscocinerea</i>	גְלִילָן שָחַר-טַבַּעַת	.177
	<i>Holothuria leucospilota</i>	גְלִילָן זָפַת	.178
	<i>Holothuria pervicax</i>	גְלִילָן קוֹצֵף	.179
	<i>Holothuria scabra</i>	גְלִילָן מִתְפַּסָּה	.180

	<i>Holothuria difficilis</i>	גלילן חדים	.181
	<i>Holothuria nobilis</i>	גלילן ברד	.182
	<i>Holothuria cinerascens</i>	גלילן אפרורי	.183
	<i>Holothuria fuscogilva</i>	גלילן בהיר-שולים	.184
	<i>Holothuria martensii</i>	גלילן אפפי	.185
	<i>Holothuria aphanes</i>	גלילן חבוי	.186
	<i>Holothuria arenicola</i>	גלילן חולי	.187
	<i>Holothuria hilla</i>	גלילן דבלולי	.188
	Stichopodidae	גדילניים [משפחה]	.189
	<i>Stichopus chloronotus</i>	גדילן פהה	.190
	<i>Stichopus herrmanni</i>	גדילן צהב	.191
	<i>Stichopus monotuberculatus</i>	גדילן אפר-פטרמות	.192
	<i>Stichopus pseudohorrens</i>	גדילן מצנפות	.193
	<i>Stichopus horrens</i>	גדילן חדודים	.194
	<i>Thelenota ananas</i>	גדילון אננס	.195
	Synaptidae	אל-רגליים [משפחה]	.196
	<i>Leptosynapta inhaerens</i>	דביקית מתחפרת	.197
	<i>Euapta godeffroyi</i>	דביקה צהבת-פסים	.198
	<i>Oestergrenia mortenseni</i>	פתילעת אדמדמה	.199
	<i>Opheodesoma grisea</i>	אל-רגל אפרה	.200
	<i>Patinapta dumasi</i>	פתילונית גמדית	.201
	<i>Polyplectana kefersteini</i>	שרוכנית משנצת	.202
	<i>Protankyra autopista</i>	דביקנית ים-סופית	.203
	<i>Synapta maculata</i>	פתילית ברדה	.204
	<i>Synaptula reciprocans</i>	פתילה שחרה	.205
	<i>Synaptula recta</i>	פתילה צנורית	.206